

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
IV МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»**

23-24 лютого 2023 року

м. Запоріжжя

Редколегія:

Л. М. Боярська – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМУ, кандидат медичних наук, професор;

І. Г. Утюж – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ, доктор філософських наук, професор;

Ю. В. Котлова – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМУ;

Д. П. Сепетий – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Н. В. Спиця – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

С. А. Козиряцька – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ.

С69

Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині) : зб. матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції (23-24 лютого 2023 року). – Запоріжжя : ЗДМУ, 2023. – 207 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

<i>Макарова О.А.</i>	РЕАНІМАЦІЯ ЯК ВИЩИЙ РІВЕНЬ ВЛАДИ НАД ЛЮДИНОЮ ЧЕРЕЗ ТІЛЕСНІСТЬ	101
<i>Масюк О.П.</i>	ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ПОСТЛЮДИНИ В ПРОЦЕСІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ	102
<i>Поцулко О.А., Розумний Р.К.</i>	ГІЙОМ ЛЕ БЛАН: ПРОБЛЕМА НОРМИ «НОРМАЛЬНОЇ ЛЮДИНИ»	103
<i>Серіков К.В.</i>	ДЕОНТОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОГНОЗУВАННЯ ЙМОВІРНОГО РЕЗУЛЬТАТУ ШЕМИЧНОГО МОЗКОВОГО ІНСУЛЬТУ	105
<i>Ткачов В.С.</i>	ТЕХНОЛОГІЇ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ТІЛЕСНОСТІ ЛЮДИНИ	109
<i>Фідровська М.Г.</i>	ПРОБЛЕМА ТІЛЕСНОСТІ ТА ЗВ'ЯЗОК З ДУХОВНИМ. НОРМА І ПАТОЛОГІЯ	110
<i>Янковський С.В.</i>	ОБ'ЄКТИВАЦІЯ ТІЛЕСНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ	111

СЕКЦІЯ 6.

ПРОБЛЕМИ МЕДИЧНОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ

<i>Рижов О.А.</i>	КОГНІТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ – КРОК ДО ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	114
<i>Аветісова І.С., Гоцуляк О.С.</i>	ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНОГО СПІЛКУВАННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	115
<i>Веницька Г.В., Рябокони О.В., Фурик О.О.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ЗНАТЬ У ПРИЗМІ СУЧАСНОЇ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ»	117
<i>Волкова Г.К.</i>	ПРЕДМЕТНО-МОВНЕ ІНТЕГРОВАНЕ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ І ВОЄННОГО СТАНУ	118
<i>Гейченко К.І.</i>	МОВНА ПІДГОТОВКА ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ	121
<i>Грищенко О.В.</i>	РОЛЬ МОВИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ СУЧАСНОГО ЛІКАРЯ	121
<i>Гусарова А.В.</i>	СПЕЦИФІКА ОРГАНІЗАЦІЇ ПИСЬМОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ ТА НАВИЧОК З ПАТОЛОГІЧНОЇ АНАТОМІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	123
<i>Дубініна Я.П., Герасімчук Т.С., Шаменко В.О.</i>	КАР'ЄРНИЙ ДИЗАЙН ФАХІВЦЯ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	125
<i>Заброда В.О., Тимошенко М.С.</i>	ВПЛИВ, ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ON-LINE І OFF-LINE ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ХІРУРГІЧНОГО ПРОФІЛЮ	130
<i>Звягіна Г.О., Потоцька О.І.</i>	СУПРОВІД ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В СКЛАДНИХ УМОВАХ	131
<i>Земляний Я.В., Земляна Н.А.</i>	ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ПРИ ВИКЛАДАННІ НА КЛІНІЧНИХ КАФЕДРАХ	132
<i>Іванченко О.З., Мельнікова О.З.</i>	ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ ФОРМ ЗАВДАНЬ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМИ MICROSOFT TEAMS У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	133

виникає необхідність створення та запровадження різних комплексних методів оцінювання, які мають відповідати вимогам та критеріям якості освітнього процесу.

Для забезпечення об'єктивізації оцінювання знань студентів 5 курсу при вивченні дисципліни «Інфекційні хвороби» ми використовуємо багатомодальний вид оцінювання – усна співбесіда, виконання тестових завдання, розв'язання клінічних кейсів та задач. Кожна зі складових оцінюється окремо, потім вираховується середнє арифметичне задля досягнення достовірної об'єктивності комплексного оцінювання кожного студента в групі.

Для кожної форми контролю передбачені критерії оцінювання, які повідомляються на першому занятті циклу здобувачам освіти. Для оцінювання усної відповіді використовуються наступні п'ять критеріїв: змістовність; викладення тези; наявність обґрунтування та аргументації відповіді; резюмування відповіді та її відповідність базовим матеріалам лекцій та підручників, або була використана додаткова література. Для проведення тестового контролю застосовуються різні види та рівні складності тестових завдань з метою оцінити рівень засвоєння опрацьованих теоретичних знань. Далі, для оцінки логічно-практичних клінічних навичок пропонується робота над ситуаційними задачами, які складається з опису клінічного випадку відповідно до теми заняття. Студенту пропонується встановити діагноз, обґрунтувати його, скласти план обстеження, провести інтерпретацію лабораторних даних та запропонувати лікувальну тактику для даного хворого.

Проаналізувавши результати усної відповіді студентів, тестових завдань та ситуаційних клінічних задач, ми отримуємо три незалежні оцінки за кожен форму роботи, і вираховуємо середнє арифметичне значення отримуємо прикінцеву комплексну оцінку за практичне заняття. Такий підхід дає можливість збільшити об'єктивізацію оцінювання знань, проаналізувати ступінь опанування теоретичного матеріалу, проаналізувати набуття умінь та навичок щодо доцільності застосування різних діагностичних алгоритмів, оцінити вміння інтегрувати отримані знання в модельованій ситуації клінічного випадку.

Таким чином, комплексний багатомодальний метод оцінки знань студентів в умовах роботи в дистанційному режимі сприяє не тільки більшій її об'єктивізації, а й подальшому інтегруванню отриманих знань у формування клінічних діагностичних алгоритмів для майбутньої практичної діяльності.

ПРЕДМЕТНО-МОВНЕ ІНТЕГРОВАНЕ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ І ВОЄННОГО СТАНУ

*Волкова Галина Костянтинівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов,*

Запорізький державний медичний університет

Анотація. Розглянуто можливості використання методики CLIL (Content and Language Integrated Learning) в медичному університеті у контексті функціонального оволодіння лікарською професією та іноземною мовою на фоні впровадження принципу інтегрованості, комп'ютеризації, інтенсифікації навчального процесу та міжнародного співробітництва.

Ключові слова: дистанційне навчання, методика CLIL, лінгвістичні і професійні компетенції, встановлення міжпредметних зв'язків, двомовна освіта.

Abstract. There has been considered the possibility of using the CLIL (Content and Language Integrated Learning) method in a medical university in the context of functional mastery in the medical profession and a foreign language against the background of the implementation of the principle of integration, computerization, intensification of the educational process and international cooperation.

Key words: distance learning, CLIL method, linguistic and professional competences, establishment of interdisciplinary connections, bilingual education.

Повномасштабне вторгнення агресора на території України 24 лютого 2022 року вплинуло на всі сфери нашого життя, в тому числі на цивільні та освітні правовідносини, зокрема, отримання освіти всіх рівнів у відповідних закладах освіти. Слід зазначити, що досвід дистанційного навчання, який ми отримали під час поширення коронавірусної пандемії у період 2020–2022 роках, став у нагоді в умовах воєнного стану. Цілком зрозуміло, що фактичні ситуаційні умови в населених пунктах нашої країни заважають надавати повноцінні освітні послуги оффлайн. Сотні тисяч здобувачів середньої, середньої спеціальної і вищої освіти опинились під ворожою окупацією або вимушені виїхали зі своїх домівок. Сьогодні українські заклади освіти докладають зусиль, щоб надати доступ до якісної освіти як школярам, так і студентам.

Єдиним можливим варіантом для шкіл України стало навчання онлайн (дистанційно). І тут важливими є багато речей: і доступ здобувача освіти до гаджета, який би надав можливість навчатися; імплементація сучасних підходів до навчання, методів організації викладачами навчального матеріалу, активізація професійного спрямування спеціальної освіти тощо.

Мета статті – розкрити перспективи користування в умовах дистанційного навчання одним із підходів формування професійної майстерності майбутніх фахівців в галузі охорони здоров'я, який поєднує лінгвістичні і професійні компетенції.

В сучасних умовах глобалізації та інтеграції все більшої актуальності набувають різноманітні методи та підходи у навчанні іноземної мови. На сьогодні важливим є не просто оволодіння іноземною мовою, а набуття інтегративних комунікативних навичок, які сприятимуть розвитку вмінь професійного ділового спілкування з представниками інших культур. Особливої уваги у контексті функціонального оволодіння іноземною мовою та принципу інтегрованості набуває методика предметно-мовного інтегрованого навчання CLIL, яка на сьогодні відома та використовується майже в усьому світі. Зростаючий інтерес до даної методики обумовлений, перш за все, серйозними змінами в методиці викладання окремих предметів, в тому числі іноземної мови, в зв'язку з впровадженням компетентісно-орієнтованої моделі навчання. Як зазначається в документах про модернізацію вищої професійної освіти, «володіння іноземною мовою має бути невіддільною частиною професіональної підготовки всіх фахівців у закладах вищої освіти; вивчення іноземної мови слід будувати на міждисциплінарній інтегративній основі; навчання має бути спрямоване на розвиток багатокомпонентних загальнокультурних і професійних компетенцій студентів» [1; 2].

CLIL як термін був сформульований Девідом Маршом в 1994 році, хоча насправді цей метод використовується з давніх часів, і на даний момент багато викладачів використовують його навіть не підозрюючи, що такий метод отримав свою офіційну назву. З кожним роком CLIL популяризується все більшою кількістю шкіл вищої спеціальної освіти в багатьох країнах, і цьому сприяють його переваги перед іншими методами, а також попит на такий підхід в сучасних умовах навчання. [10; 11].

Метод CLIL (Content and Language Integrated Learning або предметномовне інтегроване навчання) останнім часом набирає все більшої популярності у викладанні англійської мови. Протягом 1990-х рр. акронім CLIL став поширеним терміном в Європі для позначення програм інтеграції навчання іноземної мови і змісту фахового предмета. У 2005 році Девід Марш запропонував позначити CLIL як загальний термін для різних методологій двостороннього характеру, в яких увага приділялася тематичному змісту і мові, що вивчається [11]. Протягом останнього десятиліття успіхи CLIL швидко прискорилися завдяки дослідникам різних дисциплін: лінгвістам, педагогам, психологам та ін. Також до об'єкту вивчення двостороннього навчання (мови і предметного змісту) додалося дослідження стратегій вивчення і розумових навичок студентів [5; 6].

Ключові принципи підходу предметно-мовного інтегрованого навчання базуються на двох основних поняттях – «мова» і «інтеграція». CLIL умовно ділять на hard CLIL і soft CLIL [8; 9].

Hard CLIL означає, що будь-який фаховий предмет може викладатись англійською. В ході такого засвоєння матеріалу студенти вивчають анатомію, гістологію, біологію, терапію або хірургію за допомогою іноземної мови. Звичайно, цілком зрозуміло, що у такому підході висувається особлива вимога до рівнів володіння викладачем двома предметами: іноземною мовою і фаховою дисципліною. Як правило, методика Hard CLIL повинна використовуватись у навчанні студентів-медиків кафедрами теоретичної і практичної медицини.

Викладачі англійської мови зазвичай використовують Soft CLIL, їх завдання полягає в зворотному: вивчити іноземну мову використовуючи теми і матеріали з інших предметів.

Виділяють і третю модель CLIL-partial immersion, яка займає проміжне положення, і використовується, коли деякі модулі з програми зі спеціальності вивчаються іноземною мовою [12]. Наявність декількох моделей в рамках методики CLIL дає можливість викладачам мовних і немовних кафедр вищої школи медичної освіти варіювати ступінь залучення іноземної мови в навчання в залежності від цілей навчального плану і кількості годин, відведених на вивчення іноземної мови.

Заняття на основі методики CLIL істотно підвищують у молоді мотивацію до вивчення мови. Студентам часто буває важко зрозуміти необхідність вивчення англійської для їх майбутньої професії. А ось на занятті, де застосовуються технології CLIL, мова виступає вже не метою, а засобом вивчення іншого предмета, тобто юнаки і дівчата бачать, що за допомогою англійського можна дізнатися нову цікаву інформацію. Вивчення мови відразу стає більш осмисленим, адже іноземна мова використовується для вирішення нагальних конкретних завдань майбутньої професії [4; 9].

Особливо добре те, що для занять з іноземної мови за методикою Soft CLIL можна використовувати автентичні (тобто розроблені для носіїв мови) матеріали. Завдяки Інтернету у нас є доступ до величезної кількості неймовірно цікавих ресурсів. Користування інформаційними технологіями є головною вимогою дистанційного навчання.

На заняттях і іноземної мови з студентами можна, наприклад, порівняти параграф з їх вузівського підручника з анатомії з параграфом на цю ж тему з американського чи британського підручника, знайти подібності та відмінності в подачі матеріалу розділів нормальної фізіології. В процесі вивчення теми «Медичні заклади» на 2 курсі майбутні лікарі можуть побувати на онлайн екскурсії в одній з численних клінік інших країн, познайомитися із роботою закордонних амбулаторій, подивитися відео про те, як організовані різноманітні профільні медичні служби державних і приватних закладів охорони здоров'я в англійських країнах чи дізнатися про нові підходи до вивчення хвороб в університетах світу з подальшим обговоренням.

Крім того, студенти мають змогу самостійно поповнювати свої знання із медичних дисциплін, в яких вони здійснюють наукові дослідження, на основі результатів новітніх досягнень у цій галузі, викладених мовою оригіналу. Цей факт не може не позначитись на результатах успішності з профільного предмету.

Принципові засади CLIL не важко зрозуміти і легко втілити в навчальний процес. Це завжди цікаво обом учасникам навчального процесу у вищій школі: викладачам і студентам. CLIL – це в першу чергу навчання загальним знанням, а не багатомовності, тому останнє є лише додатковою функцією. Навчання за цією методикою проходить, базуючись на основних 4 «С»: content, communication, cognition and culture. Всі ці складові знаходяться в безперервному зв'язку між собою. Крім того, CLIL дозволяє студентам більш ефективно спілкуватися один з одним, використовуючи іноземну мову; розширює міжкультурні знання та розвиває навички спілкування іноземною мовою в реальних умовах; розвиває мислення і відкриває творчий та професійний потенціал.

В результаті іноземна мова виступає як ефективний спосіб встановлення міжпредметних зв'язків в рамках навчального плану, а також в якості мови міжкультурного спілкування, тому що вивчення іноземної мови відбувається в умовах іншомовного професійного контексту. Це допомагає спростити і модернізувати навчальну програму у вищій школі.

У більшості вищих навчальних закладів, згідно з навчальною програмою, інтенсивне навчання іноземної мови (найчастіше англійської) студентів медичних спеціальностей закінчується на другому курсі, але варто відзначити, що, через відсутність постійної мовної практики в наступні роки навчання, відбувається поступова втрата комунікативних навичок. Тому виникає потреба в інтегруванні іноземної мови та фахових дисциплін протягом усього періоду навчання у ВНЗ, як для студентів бакалаврату, так і магістратури, ординатури та аспірантури. Саме в цьому знаходить свою реалізацію технологія CLIL у закладах вищої медичної освіти.

Список використаних джерел

1. УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ Про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу { Із змінами, внесеними згідно з Указами Президента N 587/2000 від 12.04.2000 N 8/2001 (8/2001) від 11.01.2001 N 1146/2001 (1146/2001) від 26.11.2001 N 573/2003 (573/2003) від 05.07.2003 N 929/2011 (929/2011) від 27.09.2011 } [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/615/98/ed20110930#o9> .

2. Про деякі питання організації роботи закладів фахової передвищої, вищої освіти на час воєнного стану : наказ Міністерства освіти і науки України № 235 від 07.03.2022 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0235729-22#Text>.

3. Виселко А. До проблеми визначення поняття іншомовного занурення [Електронний ресурс] / А. Виселко. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://ubgd.lviv.ua/konferenc/kon_ikt/Section6/Vyselko.pdf .

4. Руднік Ю.В. Впровадження методики предметно-мовного інтегрованого навчання: за і проти (світовий досвід) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://elibrary.kubg.edu.ua/2896/1/Y_Rudnik_VOU_13_IMMN_PI.pdf.

5. Соболев Ю. О. Предметно-мовне інтегроване навчання в технічному університеті / Ю. О. Соболев // Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. Сер. Філологічна. – 2013. – Вип. 33. - С. 319-320. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2013_33_100.

6. Тарнопольський О.Б. Навчання через зміст, змістовно-мовна інтеграція та іншомовне занурення у викладанні іноземних мов для професійних цілей у немовних вишах / О.Б. Тарнопольський // ISSN 1817-8510 Іноземні мови №3/2011, с.23-27.

7. Ходаковська О. Особливості методики предметно-мовного інтегрованого навчання / О.Ходаковська. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://conf.ztu.edu.ua/wpcontent/uploads/2016/11/63.pdf>.

8. Coyle D., Hood Ph., Marsch D. CLIL: Content and Language Integrated Learning. Cambridge University Press, 2010. 182 p.

9. Harrop E. Content and Language Integrated Learning (CLIL): Limitations and possibilities / E. Harrop. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dspace.uah.es/dspace/bitstream/handle/10017/14641/Harrop_Content.pdf?sequence=1.

10. Marsh, David. Bilingual Education & Content and Language Integrated Learning. International Association for Cross-cultural Communication, Language Teaching in the Member States of the European Union (Lingua) University of Sorbonne. Paris, 1994. [Електронний ресурс]. – Режим доступу https://www.researchgate.net/publication/237222904_Introducing_Content_and_Language_Integrated_Learning_CLIL

11. Marsh D. 2002. Content and Language Integrated Learning: The European Dimension Actions, Trends and Foresight Potential [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://europa.eu.int/comm/education/languages/>.

12. Sandra Attard Montalto. The CLIL Guidebook / A. Montalto, L. Walter, M. Theodorou, K. Chrysanthou // Lifelong Learning Program. – 2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.goethe.de/en/spr/unt/kum/clg/20782495.html>

МОВНА ПІДГОТОВКА ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

*Гейченко Катерина Іванівна
кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувачка кафедри мовної підготовки ЗДМУ*

Життя нашого суспільства в умовах пандемії, а тепер і в умовах воєнного стану докорінно змінило форми та підхід до роботи з іноземними студентами під час їхньої мовної підготовки. Дистанційна освіта, яка сьогодні є основною формою навчання, вже неодноразово аналізувалася учасниками навчального процесу як позитивно, так і з боку недоліків такої форми. Ми тільки ще раз підкреслимо, що сучасний навчальний процес у закладах вищої освіти в режимі онлайн потребує від студентів високої самоорганізації, а від викладачів – творчого підходу, ефективності процесу мовної підготовки, яка буде спонукати студентів формувати й удосконалювати комунікативні навички та вміння, креативне мислення, тобто вміння генерувати ідеї, критично оцінювати їх, формувати корпоративну медичну культуру.

Для цього існує декілька підходів: системний, когнітивний, компетентнісний, тощо. Саме компетентнісний підхід є таким, де йдеться про узагальнений метод, направлений на формування різноманітних компетенцій, думок, відносин, вмінь.

Виправдовує себе і когнітивно-комунікативний метод, який теж сприяє організації навчання через пізнання, осмислення і розуміння системи мови. Таким цілям задовольняють і методики, що реалізують особистісно-орієнтований підхід. До них можна віднести наступні технології: інтернет-технології, навчання у співпраці, проектний метод, портфоліо того, хто навчається тощо.

Все це веде до більш творчого і тому більш складного управління процесом навчання, що потребує від викладача ще більшої підготовки.

РОЛЬ МОВИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ СУЧАСНОГО ЛІКАРЯ

*Грищенко Олена Володимирівна,
викладач кафедри мовних та гуманітарних дисциплін №1,
Донецького національного медичного університету*

Українська мова за професійним спрямуванням входить у коло дисциплін мовно-гуманітарного циклу і вивчається студентами 1 курсу усіх медичних закладів вищої освіти України. У Донецькому національному медичному університеті на цей предмет відведено 50 годин практичних занять і 40 годин – для самостійної роботи студентів. Це багато чи мало? Чи взагалі потрібне вивчення української мови у медичному університеті? Спробуємо відповісти на ці питання.